

ECVET

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ГЪВКАВИ ИНДИВИДУАЛНИ УЧЕБНИ

ПЪТЕКИ В ПОО

ЧРЕЗ НАТРУПВАНЕ НА ЧАСТИ

ОТ КВАЛИФИКАЦИЯТА

ЦРЧР , М. 11. 2020 Г.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ПАЗАРА НА ТРУДА

1. ИКОНОМИЧЕСКАТА КРИЗА В ЕС
2. БУРНО РАЗВИТИЕ НА ТЕХНОЛОГИИТЕ
3. ВИСОКИ НИВА НА МЛАДЕЖКА БЕЗРАБОТИЦА
4. ДЪЛГОТРАЙНА БЕЗРАБОТИЦА- ПОВЕЧЕ ОТ 12 МЕСЕЦА
5. ЗАСТАРЯВАЩО НАСЕЛЕНИЕ
6. МИГРАЦИОНЕН НАТИСК
7. НАМАЛЯВАЩ ЖИЗНЕН ЦИКЪЛ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОФЕСИИ
8. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ОТПАДАНЕ НА ЕДНИ ПРОФЕСИИ И ПОЯВАТА НА НОВИ

ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ НА ЕСVET ПРИ СЪЗДАВАНЕ НА ГЪВКАВИ КВАЛИФИКАЦИИ

1. КВАЛИФИКАЦИИТЕ ТРЯБВА ДА СЕ СЪСТОЯТ ОТ ЯСНО ОПРЕДЕЛЕНИ ГРУПИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ – **ЗПОО - ДОС във вид на ЕРУ**
2. ГРУПИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ В РАМКИТЕ НА ЕДНА КВАЛИФИКАЦИЯ ТРЯБВА ДА МОГАТ ДА БЪДАТ САМОСОЯТЕЛНО ОЦЕНЯВАНИ – **№ 1 от 19.02.2020г. на МОН - изпит за придобиване професионална квалификация по част от професия**
3. ОЦЕНЯВАНЕТО НА ВСЯКА ГРУПА РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ СЛЕДВА ДА БЪДЕ НАДЛЕЖНО ДОКУМЕНТИРАНО – **Удостоверение за професионално обучение или за валидиране**
4. ОБУЧЕНИЕТО ДА БЪДЕ ОРГАНИЗИРАНО ТАКА, ЧЕ ДА УЛЕСНИ ОБУЧАВАНИТЕ ДА УСВОЯТ ГРУПИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ – **ЗПОО – възможност за професионално обучение по част от професия**
5. ЖЕЛАЕЩИТЕ ТРЯБВА ДА ИМАТ ВЪЗМОЖНОСТ ДА ВАЛИДИРАТ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ УЧЕНЕ, НЕЗАВИСИМО ОТ ТОВА КЪДЕ И КАК СА ПРИДОБИТИ – **Наредба № 1 от 2015 г. на МОН за валидиране на професионални знания, умения и компетентности**
6. ОБУЧАВАНИТЕ ТРЯБВА ДА ИМАТ ВЪЗМОЖНОСТ ДА НАТРУПВАТ ОЦЕНЕНИТЕ ГРУПИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ КЪМ ЦЯЛАТА КВАЛИФИКАЦИЯ – **ДОС във вид на ЕРУ, Раздел V от ЗПОО, Наредба за трансфер на кредити – предстои да бъде разработена**
7. ИНДИВИДИТЕ ТРЯБВА ДА ИМАТ ВЪЗМОЖНОСТ ДА ПРЕХВЪРЛЯТ СВОИТЕ ГРУПИ ПРИДОБИТИ, ОЦЕНЕНИ И ВАЛИДИРАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ, ОТ ЕДИН В ДРУГ КОНТЕКСТ – **ЗПОО- обучение по част от професия по други ЕРУ от ДОС**
8. ПРОЦЕСИТЕ НА РАЗРАБОТВАНЕ, ОЦЕНЯВАНЕ, ВАЛИДИРАНЕ И ПРИЗНАВАНЕ НА ГРУПИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ ПРОЗРАЧНИ И ПОДКРЕПЕНИ С МЕХАНИЗМИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО – **принципи на Европейската рамка за осигуряване на качеството в ПОО**

НОРМАТИВНА РАМКА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ЧАСТ ОТ ПРОФЕСИЯ

ЗПОО – чл. 10;
чл. 13а, б; чл.29

Рамкова
програма “Д” и
„Е“

Наредба № 1 от 19
февруари 2020 г. за
организацията и
провеждането на
изпитите за
придобиване на
професионална
квалификация, обн. ДВ
бр. 18 от 28 Февруари
2020 г.

Наредби за
придобиване на
квалификация
по професии
(ДОС), обн. В

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ В ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ ПО ЧАСТ ОТ ПРОФЕСИЯ

Кандидатът за обучение по част от професия следва да отговаря на изискванията за **входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище**, което е единно при обучение за придобиване на квалификация по професия, съответно **по част от професия – съгл. чл. 14, ал.4, ал.5 от ЗПОО; чл. 8, ал. 4, т. буква „г“, т. 2, буква „д“ и т. 3, буква „г“**

Кандидатът за обучение следва да представи **медицински документ**, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна – **съгл. чл. 14, ал.3 от ЗПОО**

Разработване от ЦПО на учебен план и учебна програма за обучение по част от професия

Въз основа на Наредбата за утвърждаване на Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия (всички ДОС, публикувани в ДВ, са достъпни на интернет-страницата на НАПОО:
www.navet.government.bg/bg/darzhavni-obrazovatelni-standarti/doi-publikuvani-v-darzhaven-vestnik-i-p/

Съгласно изискванията, посочени в Рамковите програми за лица над 16 години (структура и съдържание на учебните програми)

Самостоятелно от обучаващата институция или съвместно със заявителя на обучението

Учебните програми се утвърждават от директора на обучаващата институция и се прикачват в ИС на НАПОО

Основни препоръки при разработването на учебна програма за обучение по част от професия

- Придобилите квалификация по част от професия да имат възможност за **продължаващо обучение** след придобита квалификация съответно по част от професия, **първа и втора и трета** СПК
- Придобилите квалификация по част от професия да имат възможност за достъп до пазара на труда и професионална **реализация**

Основни препоръки при разработването на учебна програма за обучение по част от професия

- Придобитите знания, умения и компетентности да са в съответствие с общата цел на ЕС за **увеличаване на мобилността** на работната сила в Европа
- Обучението по **част от професия** да бъде насочено към нуждите на **пазара на труда**

Съдържание на обучението – видове ЕРУ

1. ЕРУ по обща професионална
подготовка

2. ЕРУ по отраслова
професионална подготовка

При разработване на учебната програма
по част от професия изберете **1** или
няколко ЕРУ от ДОС според конкретните
нужди на обучаемите

3. ЕРУ по специфична
професионална подготовка

Съдържание на обучението – видове ЕРУ

ЕРУ по Обща професионална подготовка

ЕРУ 1 Здравословни и безопасни условия на труд
(ЗБУТ)

ЕРУ 2 Икономика

ЕРУ 3 Предприемачество

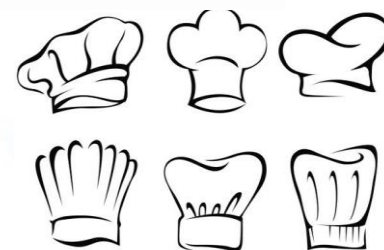

ЕРУ по Отраслова професионална ПОДГОТОВКА

ЕРУ 4 Използване на информационни и
комуникационни технологии (ИКТ) в
професионалната дейност

ЕРУ 5 Организация на труда

ЕРУ 6 Комуникация и чужд език

Съдържание на обучението – видове ЕРУ

ЕРУ по специфична професионална подготовка

ЕРУ 9. Планира и организира работата си в кухнята

РУ 9.1. Планира работния процес в кухнята

РУ 9.2. Организира работата си в кухнята

РУ 9.3. Усъвършенства професионалната си квалификация

ЕРУ 10. Извършва предварителна обработка на хранителни продукти и приготвя полуфабрикати

РУ 10.1. Извършва предварителна обработка на хранителни продукти от растителен произход

РУ 10.2. Извършва предварителна обработка на хранителни продукти от животински произход

РУ 10.3. Приготвя полуфабрикати

Съотношение на теория и практика при обучение по част от професия

I СПК

Теория
30%

Практика
70%

II СПК

Теория
40%

Практика
60%

III и IV СПК

Теория
50%

Практика
50%

Нормативно основание: чл. 29, ал. 2 от ЗПОО

Рамкова програма „Д“ за начално професионално обучение с придобиване на квалификация по част от професията

Раздел III

Изисквания към кандидатите, форми на обучение и продължителност на обучението. Структура и съдържание на учебния план

3. РАМКИ НА УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ ЗА ВАРИАНТИ НА РАМКОВИ ПРОГРАМИ Д

3.1. РАМКА НА УЧЕБЕН ПЛАН ЗА ВАРИАНТИ Д3, Д4 и Д5 - за начално професионално обучение с придобиване на квалификация по част от професия

№	Учебни предмети/модули за професионална подготовка	Всичко учебни часове
Раздел А - задължителни учебни часове		
I.	Обща професионална подготовка	
	Теория	
II.	Отраслова професионална подготовка	
1.	Теория	
2.	Практика:	
2.1.	Учебна практика	
III.	Специфична професионална подготовка	
1.	Теория	
2.	Практика:	
2.1.	Учебна практика	
2.2.	Производствена практика	
	Всичко за раздел А	По преценка на обучаващата институция или заявителя на обучението
Раздел Б – избираеми учебни часове		
IV.	Разширена професионална подготовка	По преценка на обучаващата институция или заявителя на обучението
	Всичко раздел А + раздел Б	По преценка на обучаващата институция или заявителя на обучението

Рамкова програма „Д“ за начално професионално обучение с придобиване на квалификация по част от професия

Целта на рамковите програми **Д** е да регламентират придобиването на професионална квалификация по част от професия за ученици и лица, навършили 16 години, в съответствие със:

- **Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)**
- **Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)**
- **Държавния образователен стандарт (ДОС) за учебния план**
- **Национална квалификационна рамка (НКР)**

Рамкова програма „Д“ за начално професионално обучение с придобиване на квалификация по част от професия, съг. чл. 13б, ал. 2 във връзка с чл. 10, ал. 3, т. 5, чл. 11, т. 5, чл. 12, т. 4 от ЗПОО

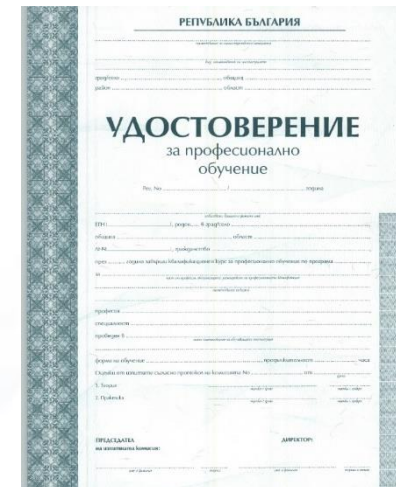
Д 3 – рамкова програма за начално професионално обучение, за придобиване на квалификация по част от професия с първа СПК на лица, навършили 16 г.

Д 4 – рамкова програма за начално професионално обучение, за придобиване на квалификация по част от професия с втора СПК на лица, навършили 16 г.

Д 5 – рамкова програма за начално професионално обучение, за придобиване на квалификация по част от професия с трета СПК на лица, навършили 16 г.

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- ✓ Изпитът за придобиване на професионална квалификация **по част от професията**, както и за актуализиране или разширяване на професионалната квалификация, се полага след успешното приключване на професионалното обучение **по рамкови програми Д и Е**.
- ✓ Комисиите по чл. 4, ал. 1, т. 4 и 5 от Наредба №1 (обн. ДВ бр. 18, от 28 Февруари 2020г.) подготвят **изпитни билети или тестове за изпита** в частта по теория на професията и индивидуални задания за изпита в частта по практика на професията и критерии за оценяване на резултатите от изпита в частта по теория и в частта по практика на професията.
- ✓ **Изпитните материали и критериите за оценяване** трябва да са съобразени с учебното съдържание на проведеното професионално обучение за придобиване на професионална квалификация по част от професията или за актуализиране или разширяване на придобитата професионална квалификация и **да са свързани с ЕРУ и РУ**, посочени в **държавния образователен стандарт** за придобиване на квалификация по съответната професия.

Приключване на професионално обучение по част от професия

- ✓ С полагане на изпит за придобиване на професионална квалификация по част от професия (теория и практика на професията)- съгласно **чл. 33, ал. 3 от ЗПОО**
- ✓ Успешно издържалите изпита лица получават **Удостоверение за професионално обучение**
- ✓ Издаденото Удостоверение за професионално обучение се вписва в Регистрационна книга и се прикачва в Информационната система на НАПОО

**Удостоверение –
придобити са част от
ЕРУ ОТ ДОС**

Квалификация по част от професия

EPY

1

PY 1

PY 2

Py 3

—

Py n

EPY 2

PY 1

PY 2

PY 3

—

Py n

EPY 3

PY 1

PY 2

Py 3

—

Py n

EPY

4

PY 1

PY 2

Py 3

—

Py n

EPY
N

PY 1

PY 2

Py 3

—

Py n

EPY
3

PY 1

PY 2

Py 3

—

Py n

EPY

4

PY 1

PY 2

Py 3

—

Py n

Документи, удостоверяващи завършено професионално обучение

Професионална квалификация по цяла професия:

- Всички Единици резултати от учене са включени в обучението, съответно са придобити от обучаемия

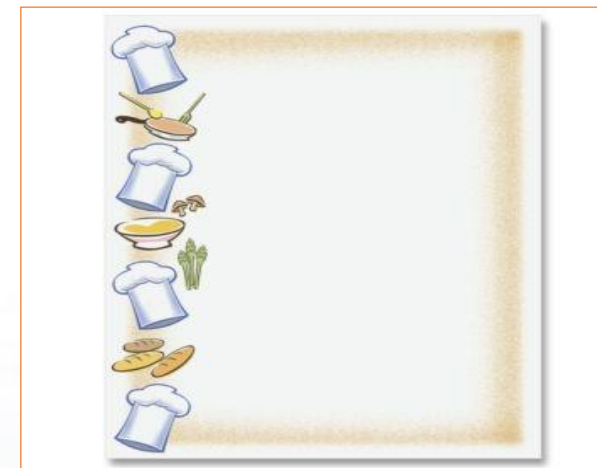
Свидетелство – придобити са всички ЕРУ и успешно е положен държавен изпит за професионална квалификация

Професионална квалификация по част от професия

- Избрани са част от Единиците резултати от учене, които да бъдат включени в обучението, и по които обучаемият ще придобие квалификация по част от професия

Удостоверение – придобити са част от ЕРУ от ДОС и успешно е положен изпит за професионална квалификация

Пример за обучение по част от професия Готвач

➔ От Държавния образователен стандарт изберете **Единици резултати от ученето** (ЕРУ), които са **необходими на заявителя** на обучението и за които има актуално търсене на пазара на труда

Например:

- ЕРУ 9 - Планира и организира работата си в кухнята
- ЕРУ 10 - Извършва предварителна обработка на хранителни продукти и приготвя полуфабрикати
- ЕРУ 12 - Приготвя основни ястия, аламинути и гарнитури –

https://www.navet.government.bg/bg/media/DOS_GOTVACH.pdf

Благодарим за вниманието!

Национални ECVET експерти НАПОО

e-mail: napoo@navet.government.bg

www.navet.government.bg

Тел: 02/971 20 70

